

سرگذشت ایرانی‌سازی بزرگ‌ترین واحد فرآورش نفت کشور

در دل دشت آزادگان و بر لبه مرز ایران و عراق، جایی که شرکت‌های ژاپنی و چینی یکی پس از دیگری میدان را ترک کردند، مهندسان ایرانی پرچم خودباوری را برافراشتند؛ پروژه عظیم CTEP واحد فرآورش مرکزی میدان نفتی آزادگان جنوبی اکنون بزرگ‌ترین طرح تمام‌ایرانی صنعت نفت؛ طرحی که با اتکا به توان داخل، از طراحی تا اجرا را بنیاز از پیمانکار خارجی پیش برده و نماد مهندسی بومی در غرب کارون است.

به گزارش مشعل نیوز، میدان آزادگان جنوبی یکی از بزرگ‌ترین میادین نفتی ایران و بخشی از مخزن مشترک میان ایران و عراق است که در سوی عراق با نام میدان مجنون (Majnoon Field) شناخته می‌شود. این میدان در غرب خوزستان و در محدوده دشت آزادگان، در نزدیکی مرز عراق واقع شده است.

طرح توسعه این میدان مشترک در اوایل دهه ۱۳۸۰ خورشیدی و در قالب قراردادهای توسعه‌ای، ابتدا به شرکت‌های خارجی واگذار شد. نخستین قرارداد با شرکت‌های ژاپنی منعقد شد، اما به دلیل تحریم‌ها و ملاحظات سیاسی، این شرکت‌ها از ادامه کار صرف‌نظر کردند. پس از آن، شرکت‌های چینی وارد پروژه شدند و تا حدودی فعالیت‌های اکتشاف و تولید را پیش بردند.

با افزایش فشارهای بین‌المللی و تشدید تحریم‌ها در آن زمان، پیمانکاران چینی نیز پروژه را نیمه‌کاره رها کردند و از کشور خارج شدند. پس از خلع ید شرکت‌های خارجی، دولت تصمیم گرفت اجرای طرح را به پیمانکاران ایرانی واگذار کند.

در ادامه، طرح توسعه میدان آزادگان جنوبی به گروه پتروپارس سپرده شد و اجرای آن با برنامه‌ریزی داخلی دنبال شد.

واحد فرآورش مرکزی میدان مشترک نفتی آزادگان جنوبی (CTEP)

در ادامه طرح توسعه میدان آزادگان جنوبی، احداث واحد فرآورش مرکزی آزادگان جنوبی (CTEP) به عنوان قلب تپنده تولید در این میدان مشترک تعریف شد. این پروژه در سال ۱۳۹۸ به شرکت پتروپارس ایران از زیرمجموعه های گروه پتروپارس در قالب قرارداد EPCC (طراحی، تأمین، ساخت و اجرا) واگذار شد.

خلاف طرح توسعه اولیه میدان که در دهه هشتاد به شرکت های ژاپنی و چینی سپرده شده بود، در پروژه CTEP (Central Treatment & Export Plant) به معنای واحد فرآورش و صادرات مرکزی) هیچ پیمانکار خارجی حضور نداشت و تمام مراحل طراحی، ساخت و اجرا به دست مهندسان و پیمانکاران ایرانی انجام شد.

هدف از اجرای این پروژه، تولید و فرآورش روزانه ۳۲۰ هزار بشکه نفت خام از میدان آزادگان جنوبی است. این طرح به گونه ای طراحی شده که شامل چهار خط فرآورش (ترین - Train) به صورت موازی است (ترین A، B، C، D) و هر ترین ظرفیت فرآورش ۸۰ هزار بشکه در روز را دارد؛ هر ترین (Train) یک خط کامل و خودکفا از فرآیند تولید است.

تا امروز ترین C به بهره برداری رسیده و در مدار تولید قرار گرفته است. ترین D نیز طبق برنامه تا پاییز امسال وارد مدار بهره برداری

خواهد شد. افزون بر فرآورش نفت، این واحد قابلیت فرآورش روزانه ۱۹۷ میلیون فوت مکعب گاز همراه را نیز دارد. نفت تولیدی پس از فرآورش، به خط لوله صادراتی غرب کارون منتقل میشود.

تمامی مراحل طراحی، تامین تجهیزات، نصب، لوله‌کشی، برق و ابزار دقیق این پروژه با اتکا به توان داخلی انجام شده است. پیمانکاران بومی داخلی در اجرای سازه‌ها، خطوط لوله، و راه‌اندازی نهایی سهم قابل‌توجهی داشته‌اند.

به گفته مدیران پروژه، تنها در یک سال اخیر بیش از ۴۵۰ کیلومتر کابل‌کشی و ۱۲۲ هزار اینچ - قطر جوشکاری لوله‌ها در محل انجام شده است.

در حال حاضر CTEP در مراحل پیشرفته اجرا قرار دارد و روند پیشرفت پروژه نشان‌دهنده توان فنی و مدیریتی مهندسان ایرانی است. این طرح نه فقط یک پروژه صنعتی، بلکه نمادی از خودباوری و تاب‌آوری فنی ایران در دوران تحریم است.